

2. RINGERS EN DE CDNA; WAT TE DOEN BIJ DE VANGST VAN EEN ZELDZAME VOGEL

In 1977 verscheen in "Op het Vinketouw" (nr. 29) een artikel over taak en werkwijze van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Het artikel had ten doel ringers in te lichten over de gang van zaken bij de Commissie in de hoop dat in het vervolg van zo veel mogelijk interessante vangsten documentatie aan de CDNA gestuurd zou worden. Het was namelijk gebleken dat slechts een klein gedeelte van de in Nederland gevangen zeldzame en schaarse vogels in het archief van de Commissie terecht kwam.

In de zes jaar die na dit artikel verstreken zijn, is gebleken dat meer ringers dan voorheen hun zeldzame vogels aan de Commissie hebben gemeld. Een belangrijk deel van deze vangsten komt echter nog steeds niet of niet spontaan bij de Commissie terecht (vgl. tabel 1). Ook komt het nog steeds voor dat van zeldzame of schaarse vogels geen of onvoldoende documentatie wordt ingestuurd, zodat de Commissie moet besluiten de waarneming niet in het archief op te nemen. Het laat zich aanzien dat dit laatste een gang van zaken is die bij een vogel in de hand niet nodig is.

Het lijkt dan ook zinvol nog eens kort het doel van de CDNA alsmede het nut voor het Nederlandse ringonderzoek weer te geven. Bovendien kunnen wijzigingen in de werkwijze ten aanzien van ringvangsten sinds 1977 worden aangegeven. Ook is dit misschien een goede gelegenheid om nog eens aan te geven op welke wijze een ringer deugdelijke documentatie over een door hem/haar gevangen zeldzame vogel kan verzamelen.

tabel 1. Overzicht van de in de periode 1977-82 voor CDNA interessante ringvangsten van zeldzame en schaarse vogels; eveneens is aangegeven hoeveel van deze ringvangsten spontaan (eventueel via VT) zijn ingezonden en hoeveel bij navraag door de CDNA.

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	totaal	%
te melden	45	37	28	33	41	62	246	
spontaan ingezonden	20	13	13	23	8	18	95	39
na opvraag ingezonden	22	17	9	9	30	37	124	50
na opvraag niet ingezonden	3	7	6	1	3	7	27	11

Taak en doel CDNA

De hoofdtaak van de CDNA bestaat uit het bijeenbrengen van waarnemingen (met inbegrip van ringvangsten en vondsten) van zeldzame en schaarse vogels in Nederland en het beoordelen van deze waarnemingen. De resultaten hiervan worden jaarlijks in Limosa gepubliceerd. Genoemde registratie en beoordeling hebben als doel het bijhouden van de lijst van in Nederland waargenomen soorten en ondersoorten waarbij ook hun avifaunistische status (dwaalgast, doortrekker, zomervogel etc.) en een schatting van hun aantallen worden bepaald. Deze lijst wordt vastgelegd in de Avifauna van Nederland, welke in 1962 en 1970 is verschenen; voor een nieuwe Avifauna worden momenteel de beginstappen ondernomen.

Voorts kan het door de CDNA opgebouwde archief dienen als basis voor nader onderzoek (vgl. Osieck 1975; en voor vergelijkbaar onderzoek in het buitenland bijvoorbeeld Rabøl 1976, Sharrock 1974 en 1976). Dit archief is voor iedereen toegankelijk. Ook ringers die een bepaalde soort onder de loupe willen nemen, kunnen

(gratis) in dit archief terecht.

Waarom een CDNA?

Het nut van een landelijk gecoördineerde registratie van zeldzame en schaarse vogelsoorten behoeft weinig betoog. Immers, onze avifauna is steeds aan veranderingen onderhevig, terwijl toenemende kennis over veld- en handkenmerken en het groeiende aantal waarnemers en activiteiten steeds weer nieuwe bijzonderheden aan het licht brengen.

Beoordeling van waarnemingen is vooral noodzakelijk omdat veel veldgidsen en (ringers-)handboeken ten onrechte de indruk wekken dat het determineren van vogels een eenvoudige zaak is, terwijl in de praktijk blijkt dat zich toch best problemen kunnen voordoen (men denke aan vreemde ruipatronen, overgangskleden etc.). Het laat zich aanzien dat onderzoekers die van de Avifauna van Nederland of van het archief van de CDNA gebruik maken, er van op aan moeten kunnen, dat de waarnemingen betrouwbaar zijn. Waarnemingen van fout gedetermineerde vogels kunnen immers gemakkelijk tot onjuiste conclusies leiden, vooral omdat het bij veel soorten maar om kleine aantallen gaat.

Samenstelling CDNA

De Commissie, welke deel uit maakt van de Nederlandse Ornithologische Unie (NOU), bestaat uit 9 leden. Er wordt gestreefd naar een samenstelling waarbij in ieder geval één lid zelf ringer is (in 1983 is de Commissie zelfs 2 ringers rijk!). Dit lid behartigt alle zaken waarbij het ringwerk betrokken is alsmede het contact met ringers en/of Vogeltrekstation. Aanvankelijk was het E.R. Osieck die de "ringzaken" in de CDNA behartigde; per april is een deel van de taken overgegaan naar J.E. Winkelman, die eind 1983 alle ringzaken zal overnemen.

Werkwijze CDNA bij ringvangsten

Ook hier kan verwezen worden naar het al eerder genoemde nummer van Op het Vinketouw. In het kort komt het er op neer, dat de Commissie de beoordeling van een waarneming in hoofdzaak baseert op een beschrijving van een vogel, eventueel aangevuld met fotomateriaal. Dit geldt ook voor ringvangsten! Waarnemingen (en dus ringvangsten) waarvan geen beschrijving wordt ingestuurd worden niet behandeld en komen derhalve niet in het archief van de CDNA terecht. Alle binnengekomen beschrijvingen worden aan de leden van de Commissie toegestuurd en door die leden afzonderlijk bekeken. In een schriftelijke ronde geven zij een eerste commentaar, dat daarna door alle leden bekeken wordt. Daarna volgt een vergadering (+ 4 per jaar) waarin de definitieve beslissing genomen wordt. De Commissie kent nog twee typen beslissingen: aanvaard en niet aanvaard. Bij de behandeling wordt vooral gelet op twee punten:

- (1). de beschrijving past volledig op de geclaimde soort;
- (2). de beschrijving sluit andere soorten geheel uit.

Omdat ook na plaatsing van het artikel in 1977 in Op het Vinketouw bleek, dat maar weinig ringers gehoor gaven aan de oproep tot inzending van beschrijvingen van schaarse of zeldzame vogels en het Vogeltrekstation zelf het nuttige aspect hiervan sterk inzag, werd in samenwerking met VT besloten tot de volgende aanpak. Van alle jaarstaten die in januari naar VT gezonden worden, selecteert VT diegene waarop schaarse of zeldzame soorten vermeld staan. Een kopie hiervan wordt aan de commissie gezonden, waarna gecontroleerd wordt welke waarnemingen reeds binnen

zijn. Alle ringers die dan nog geen beschrijving van een door hem/haar gevangen bijzondere soort hebben opgestuurd, krijgen een verzoek van de Commissie dit alsnog te doen. De helft van de ringvangsten van schaarse en zeldzame soorten wordt op deze manier "boven-tafel" gehaald (niet allen aanvaard, in verband met gebrek aan documentatie). Van 11% wordt ook op deze wijze geen respons gekregen en gaat zondermeer voor het archief verloren. Bij deze werkwijze dient nog opgemerkt te worden, dat per 1-1-1979 van Kleine Vliegenvanger, Bladkoninkje, Sperwergrasmus en Waterrietzanger in geval van een ringvangst geen beschrijving meer gevraagd wordt. Van niet spontaan ingezonden ringvangsten van genoemde soorten heeft tot nu toe VT zelf de voor het CDNA-archief benodigde basisgegevens als ringdatum en ringplaats welwillend voor de CDNA nagezocht. Bovengeschetste werkwijze heeft tot gevolg, dat vaak pas maanden en soms jaren (!) na een vangst de benodigde gegevens in het bezit van de CDNA zijn.

De CDNA en de ringverslagen van VT

Uit opmerkingen is wel gebleken, dat de misvatting bestaat dat in de door VT gepubliceerde ringverslagen genoemde schaarse of zeldzame soorten door de Commissie aanvaard zouden zijn. Dit is niet het geval. Het VT neemt tot nu toe alle op de jaarstaten vermelde soorten zondermeer op in de ringverslagen, zodat óók soorten die bij nadere beschouwing foutief waren gedetermineerd hierin zijn opgenomen (bijvoorbeeld een Roodmus, een Vale Spotvogel, diverse Dwerg- en Bosgorzen, diverse Grote Kruisbekken, vele Taigaboomkruipers). Gezien bovengeschetste tijdrovende gang van zaken bij het verzamelen van de voor de Commissie benodigde gegevens is het voor VT ook niet mogelijk hiermee rekening te houden, als zij binnen redelijke tijdsgrenzen haar jaaroverzicht wil publiceren. Het lijkt de Commissie dan ook een goede zaak om samen met VT en ringers tot een betere organisatie ten aanzien van vangsten van zeldzame en schaarse soorten te komen. Dit zou bijvoorbeeld tot stand gebracht kunnen worden door ringers te verzoeken de door hen verzamelde documentatie van een zeldzame of schaarse soort bij de ringlijst of de jaarstaat waarop de betreffende vangst vermeld is, te voegen. VT kan vervolgens deze documentatie doorsturen naar de CDNA. Voordiel is, dat VT zelf volledig op de hoogte is van de vangst en de Commissie snel (en voor de ringers zonder verdere portokosten) in het bezit is van de melding, hetgeen een voor alle partijen vlotte afhandeling betekent. Tevens kunnen ringverslagen en verslagen van de CDNA volledig op elkaar afgestemd worden.

Het verzamelen van documentatie bij een vangst

Voor veel ringers is het maken van een goede beschrijving moeilijk gebleken. Hieronder wordt aangegeven welke punten in een goede beschrijving thuishoren; tesamen vormen zij de juiste basis van de documentatie die bij een beoordeling van een zeldzame of schaarse vogel nodig zijn. Bij een vangst van een bijzondere vogel kan onderstaande dus goed als leidraad gebruikt worden.

Van de vogel in de hand dient ter plaatse, in het veld, een originele beschrijving gemaakt te worden (dus niet thuis aan de hand van veldgidsen en bestaande beschrijvingen!).

De volgende gegevens moeten hierbij worden genoteerd:

- algemene gegevens: soort, leeftijd en geslacht, datum, tijd, plaats, gemeente, waarnemers, vangmethode, biotoop, belichting (weer) waaronder de beschrijving werd opgesteld, ringnummer.

N.B. Het valt aan te raden eventueel de nummers uit Handkenmerken, volgens

welke U tot determinatie gekomen bent, te vermelden (maar dit is op zichzelf niet voldoende).

- maten: vleugellengte (bij maximale strekking), staartlengte (vanaf inplanting middelste staartpennen tot de top van de langste staartpen langs de onderzijde van de staart gemeten), vleugel formule (afstand van de toppen van de grote slagpennen tot vleugeltop bij de ingevouwen vleugel), aantal en plaats inbochtungen aan de buitenvlaggen van de grote slagpennen, afstand top van de buitenste grote slagpen tot de langste grote slagpendekveer (bij zangertjes), snavel lengte (boomkruipers en steltlopers), lengte achternagel (piepers en boomkruipers), gewicht en eventueel vetgraad.
- beschrijving verenkleed: tekening en kleuren van de kop, bovenzijde, onderzijde, boven- en ondervleugel en staart. Een uitvoerige beschrijving van het verenkleed is overigens alleen nodig bij dwaalgasten (zie lijst); bij andere soorten kan men volstaan met het aangeven van de opvallende en voor determinatie belangrijke kenmerken.
- beschrijving van de naakte delen: kleur snavel, poten en iris.
- algemene opmerkingen.

Bovenstaande is vooral gericht op zangertjes. Bij andere groepen vogels gelden gedeeltelijk andere kenmerken; in veel gevallen kunnen dan gegevens als staartlengte, vleugel formule, inbochtungen grote slagpennen en afstand top van de buitenste grote slagpen tot langste grote slagpendekveer (veelal typische zangvogelkenmerken) achterwege gelaten worden.

Het valt sterk aan te raden ook een foto, dia (of film) van de betreffende vogel te maken. Vaak geven zij een goede aanvulling op de beschrijving of geven informatie die met de beste beschrijving niet weer te geven is.

Een ringer behoort dus "voor het geval dat" naast zijn gewone ringspullen eveneens bij zich te hebben:

- een meetlat (met een stop op het eind, waardoor de vleugel maximaal gestrekt kan worden; met een lineaal zonder stop kan niet maximaal gemeten worden, ook niet als een vinger als stop gebruikt wordt).
- een schuifmaat (het meten van bijvoorbeeld snavel lengte of tarsus kan niet deugdelijk geschieden met behulp van een lineaal).
N.B. Bij snavel lengte altijd vermelden of tot de veren of tot de schedel gemeten is.
- een veerbalans.
- een foto toestel (of filmcamera), waarmee ook op kleinere afstand scherp foto's verkregen kunnen worden.
N.B. De volgende tips voor het juist fotograferen van een vogel in de hand werden in Dutch Birding 3(3):77 gegeven: "(1) Zorg dat een zo groot mogelijk deel van de vogel scherp is. Hou de vogel dus niet te dicht bij de lens. Gebruik verder een zo klein mogelijk diafragma om een zo groot mogelijke dieptescherpte te krijgen. (2) Hou de vogel tegen een rustige achtergrond zodat de contouren goed zichtbaar zijn en het contrast tussen de vogel en achtergrond blijft. (3) Vermijd zo veel mogelijk de vogel tegen de lucht te houden. Dit zorgt namelijk vaak voor te donkere foto's. (4) Zorg dat bij het vasthouden van de vogel storende handen en vingers zo veel mogelijk buiten het beeld blijven."
- determinatiegidsen: aan te raden zijn
 - . Perdeck & Speek, Handkenmerken (uitgave Vogeltrekstation)
 - . Svensson (1975), Identification Guide to European Passerines (uitgave Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm; derde druk in voorbereiding)
 - . Prater, Marchant & Vuorinen (1977), Guide to the identification and ageing of

Holarctic Waders (uitgave BTO, Tring)

Williamson (1974), Identification for ringers. I. The Genera Cettia, Locustella, Acrocephalus and Hippolais; II. The Genus Phylloscopus; III. The Genus Sylvia.

Voorbeelden van beschrijvingen van ringvangst

Hieronder volgen als voorbeeld een beschrijving van een Orpheusspotvogel en een Witvleugelstern.

Andere goede voorbeelden kunt U bijvoorbeeld vinden in Op het Vinketouw no. 29 (1977): 9 (Kleine Vliegenvanger, Noordse Boszanger), Limosa 54 : 31-32 (Kortteenleeuwerik), Limosa 54 : 81-88 (Bosgors; eveneens worden de kenmerken van Dwerggors, Rietgors, Witkopgors, IJsgors en Zonotrichia capensis besproken).

Orpheusspotvogel, - na 1 kj, 09-08-1983, 9.15 uur, Oostvaardersdijk p. 28, IJmp, door J.E. Winkelman en A.J. van Loon.

Gevangen in mistnet langs dijkvoet in vochtig wilgenstruweel met riet, lisdodde en wilgeroosje. Geringd met A 598.555.

Weer: wind NO, kracht 4; bewolking 20%; zonnig.

Maten: vleugellengte 62 mm (maximale strekking), staartlengte 48 mm (langs onderzijde gemeten), snavellengte 12.1 mm (tot schedel gemeten), vleugel formule 10: 31 mm; 9 4; 8 & 7 langste; 6:1; 5:4; 4:6 1/2; 3:9; 2: 10 1/2; 1:12 (10 = buitenste grote slagpen). Afstand buitenste grote slagpen tot langste slagpendekveer: 4 mm. Grote slagpennen 6 t/m 8 met versmalde buitenvlag. Gewicht: 10 gram bij vetgraad 3.

Verenkleed: bovendelen grijsoliJKleurig, wenkbrauwstreep geel-beige (geen donkere oogstreep). Onderzijde geel-beige, okselveren vuilwit met lichtgele randjes, onderstaartdekveren ook geel-beige, flanken wat meer oliJKleurig. Tertiais, kleine, midden en grote vleugeldekveren licht gerand, waardoor een onduidelijke vleugelvlek gevormd wordt.

Naakte delen: oog groot, donkerbruin; bovensnavel donker hoornkleurig met lichte snijrand, ondersnavel licht hoornkleurig, binnenkant snavel oranje; pootkleur blauwgrijs; drie grote snorharen ("rectal bristles") aan weerszijden van de snavel. Geluid: een snel, staccato "tsukketsukke" (in de hand; bijna karekiet- of meesachtig).

Algemene opmerkingen: lichaam heeft proporties en grootte van Fitis, maar met typische afgeplatte Hippolais-kop en opvallend grote snavel. De bovenstaartdekveren reiken voorbij de slagpennen. Primary-projectie + 1 1/2. Vleugel en staart gesleten. Schedel geheel verbeend. Op achterzijde tong heel vage tongvlekken. Gefotografeerd.

Witvleugelstern, - na 2 kj, 20-08-1982, 10.30 uur. Oostvaardersplassen. IJmp, door C. Schouten en J.E. Winkelman.

Gevangen met slagnet op drooggevalven zandstrandje. Geringd met H 162.101.

Weer: weinig wind, zonnig.

Maten: vleugellengte 211 mm (maximale strekking), staartlengte 64 mm (langs achterzijde gemeten), snavellengte 21,1 mm (tot schedel gemeten), koplengte 58,8 mm, tarsuslengte 18,5 mm. Gewicht: 91 gram (12.00 uur).

Verenkleed: bovenzijde - lichtgrijs; stuit heel licht witgrijs, staart iets grijs-zer dan stuit, slagpennen lichtgrijs, vleugeldekveren lichtgrijs, maar voorste kleine vleugeldekveren zwart (zwart randje vormend langs voorvleugel), schouderveren voornamelijk zwart, bovenrug zwartig gevlekt (geschubd).

Kop - erg lichte indruk; wit voorhoofd, wangen en nek (witte nekband vormend);

vanaf halverwege het oog naar achter toe tot ver in de nek een vlekkerige donker-grijze (kruin)streep, van grijze rug gescheiden door witte nekbands. Vlak voor het oog een zwart vlekje, achter het oog een iets grotere zwarte vlek die naar boven toe overgaat in de donkergrijze kruinstreep.

Onderzijde - wit; ondervleugeldekveren en okselveren grijswit met donkergrijs/zwarte delen.

Naakte delen: snavelkleur zwart, poten roodachtig, oog donker.

Algemene opmerkingen: stern, erg lichte indruk makend. Geen geluid gehoord.

Gefotografeerd.

(N.B. Dit betrof de eerste ringvangst voor Nederland).

Welke soorten beschrijven

In Op het Vinketouw no. 29 (1977) is de volledige lijst van soorten waarvan waarnemingen door de CDNA geregistreerd en beoordeeld worden opgenomen. Veel van deze soorten zullen waarschijnlijk nooit door een ringer gevangen worden. Hieronder volgt dan ook een selectie uit genoemde lijst, waarbij die soorten zijn opgenomen, die mogelijk gevangen worden. De lijst heeft betrekking op alle als dwaalgast, zeldzame gast of onregelmatige gast in ons land voorkomende soorten. Het laat zich aanzien dat soorten die nieuw voor ons land zijn (en dus niet op de lijst voorkomen) eveneens zeer goed gedocumenteerd moeten worden. Dat dit laatste nog steeds tot mogelijkheden behoort getuigt wel de vangst van een Geelbrauwgors op Schiermonnikoog in de herfst van 1982 door Harm Vonk.

Stormvogeltje	+ Roodkeelpieper
Vaal Stormvogeltje	+ Vale Lijster
Zwartkopmeeuw	+ Roodkeellijster
Dwerggans	+ Naumanns Lijster
Roodpootvalk	+ Siberische Lijster
Klein Waterhoen	+ Roodborstlijster
Kleinst Waterhoen	+ Goudlijster
Poelsnip	+ Blonde Tapuit
+ Amerikaanse Oeverloper	+ Blauwstaart
+ Kleine Geelpootruiter	+ Noordse Nachtegaal
Poelruiter	Cettis Zanger
+ Terek Ruiter	+ Kleine Sprinkhaanrietzanger
+ Bonapartes Strandloper	+ Siberische Snor
+ Bairds Strandloper	+ Krekelzanger
+ Amerikaanse Gestreepte Strandloper	+ Veldrietzanger
+ Siberische Gestreepte Strandloper	Waterrietzanger
+ Breedbekstrandloper	+ Orpheusspotvogel
Kleinste Jager	Sperwergrasmus
Witvleugelstern	+ Baardgrasmus
Witwangstern	+ Provençalse Grasmus
+ Dougalls Stern	+ Grauwe Fitis
+ Grijskopspecht	+ Bergfluit
Middelste Bonte Specht	+ Noordse Boszanger
+ Kortteenleeuwrik	Bladkoninkje
+ Kalanderleeuwrik	+ Pallas Boszanger
+ Roodstuitwalw	+ Raddes Boszanger
Grote Pieper	+ Waaiersaarrietzanger
+ Petsjora Pieper	+ Withalsvliegenvanger

Kleine Vliegenvanger	+ Dwerggors
+ Buidelmees	Witstuitbarmsijs
Taigaboomkruiper	+ Roodmus
+ Cirlgors	+ Haakbek
+ Witkopgors	+ Grote Kruisbek
+ Bruinkopgors	+ Witbandkruisbek
+ Zwartkopgors	+ Rose Spreeuw
+ Wilgengors	+ Notenkraker
+ Bosgors	

Van de met + gemerkte soorten wordt een uitvoerige documentatie verlangd. Van de overige soorten kan een eenvoudige beschrijving met de belangrijkste kenmerken voldoende zijn.

N.B. Van Kleine Vliegenvanger, Bladkoninkje, Sperwergrasmus en Waterrietzanger kan eventueel volstaan worden met het via VT aan de CDNA toesturen van gegevens als ringnummer, ringplaats en datum (alleen in geval van een ringvangst); het spreekt vanzelf, dat bij deze soorten beschrijvingen of fotomateriaal altijd welkom blijven als materiaal voor ons archief.

Literatuur

- Commissie voor de Nederlandse Avifauna, De. 1962. Avifauna van Nederland. Ardea 50: 1-103.
- Commissie voor de Nederlandse Avifauna, De. 1970. Avifauna van Nederland. Tweede, bijgewerkte en herziene druk. E.J. Brill, Leiden.
- Oreel, G.J. & E.R. Osieck. 1977. Commissie voor de Nederlandse Avifauna. Op het Vinketouw no. 29 (juli 1977): 6-13.
- Osieck, E.R. 1975. Het voorkomen van de Taigaboomkruiper Certhia familiaris in 1972 en 1973. Limosa 48: 188-196.
- Rabøl, J. 1976. The orientation of Pallas's Leaf Warbler Phylloscopus proregulus in Europe. Dansk orn. Foren. Tidsskr. 70: 5-16.
- Sharrock, J.T.R. 1974. Scarce migrant birds in Britain and Ireland. T. & A.D. Poyser, Berkhamsted.
- Sharrock, J.T.R. & E.M. Sharrock. 1976. Rare Birds in Britain and Ireland. T. & A.D. Poyser, Berkhamsted.
- Namens de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna, J.E. Winkelman, Rijnstraat 129^{1F}, 1079 HB Amsterdam.

NAWOORD:

Ringers die het door hetzij administratieve, hetzij ornithologische onkunde weten te presteren vogels te ringen waarvan de soort onbekend is, of zelfs een geheel andere is dan zij opgeven, zijn voor ringwerk natuurlijk volkomen ongeschikt! De basis voor alle met ringgegevens of terugmeldingen uit te voeren onderzoek is vanzelfsprekend een juist vastgestelde soort. Het is niet aan de ringers te wijten. Voor de juistheid is het Vogeltrekstation verantwoordelijk. Daarbij leunt het voor zeldzaamheden graag op de kennis van de CDNA. Dat is ook de reden voor de nauwe samenwerking tussen VT en CDNA. Daarom sluiten we ons graag aan bij de gegeven suggesties ter verbetering van de procedure.

Vanaf nu zendt U bij elke zeldzaamheid op Uw jaarstaat waarvan de CDNA hom of kuit wil, meteen de benodigde informatie mee. Dat bespaart veel overbodig werk en maakt dat ringers en VT kunnen instaan voor de kwaliteit van de ornithologische gegevens.

Wanneer U een zeldzaamheid vangt beschrijft U deze zo goed als het kan, fotografeert U het dier en zonodig haalt U hulp van andere vogelaars.

Als dat niet kan, laat U onbekende vogels ONGERINGD los.

Vogeltrekstation